

FUNDACIÓN
FUNDACIÓ
FUNDAZIOA
FUNDACIÓN
coop57

(Re)Fundació Coop57

Retorn de les principals reflexions i propostes sorgides al debat
Abril de 2019, Grup de Treball

A. Metodologia

El Consell Rector de Coop57 va decidir, aquest gener, obrir un debat pausat sobre l'experiència i el futur de la Fundació Coop57 i fer-ho mitjançant la creació d'un grup de treball específic que s'ha reunit en diferents sessions durant els últims tres mesos. En ell han pres part membres del patronat (Anna López, Isabel Moga, Alfons Santos, Jordi Pujol, Bibiana Chalmeta, José Luis Martínez) i membres de diverses seccions territorials de Coop57 (Ramon Carmel, Liher González, César Gómez i Pedro Jiménez). Com a treballadors de la cooperativa han pres part David Fernandez i Raimon Gassiot i aquest document ha estat debatut també en l'Equip de Treball de Barcelona. La relatoria íntegra del debat –disponible– ha anat a càrrec de Jordi Pujol.

B. Àmbit del debat

Durant el debat s'ha abordat l'anàlisi del treball realitzat –dèficits i encerts, disfuncions i potencialitats– amb la voluntat de definir un pla de treball que clarifiqui objectius, projectes socials i dinàmiques i millori els mecanismes de gestió, acció i participació. Molt succintament, els elements prevalents negatius que s'han considerat han estat: activitat limitada, discontinua i hivernada –i sovint desconeguda per sòcies i sòcies–, precarietat organitzativa i feblesa financera, estructura voluntarista sobrecarregada, desequilibri territorial i mecanismes de comunicació recíproca deficitaris entre cooperativa, fundació i equip tècnic. S'ha apuntat també la confusió que ha pogut causar el Projecte Lliures contra l'exclusió social –projecte desplegat a Catalunya en conveni amb ECAS (Entitats Catalanes d'Acció Social) i Òmnium Cultural– i la relació amb el Patronat de la Fundació. Es ratifica que la Fundació no és un ens aliè a la Cooperativa, sinó un instrument especialitzat més de la cooperativa per dur a terme projectes que, en condicions ordinàries, Coop57 no podria assumir. En aquest sentit, l'assemblea de la Fundació és l'assemblea de Coop57 i la vinculació és directa, dependent i orgànica. Es suggereix també la creació d'un Consell Assessor que es reuneixi amb caràcter semestral i integrat per membres dels moviments socials perquè ens ajudi a 'espavilar' a la Fundació en nous reptes socials, populars i ecològics des d'una agenda transformadora.

C. Principals eixos d'actuació: línies estratègiques de la Fundació Coop57

Fruit del debat s'han ratificat, redefinit i ampliat, atenent a la realitat social, les principals línies estratègiques que podria i hauria de treballar la Fundació.

1. Lluita contra les desigualtats socials i facilitació/acompanyament de la incorporació a dinàmiques de l'ESS de col·lectius desafavorits o vulnerables

La ESS és una eina per a la resolució de necessitats socials i vitals de les persones i les comunitats, les quals són posades al centre de l'activitat econòmica. Però no totes les persones parteixen en les mateixes condicions d'igualtat per a desenvolupar projectes de l'ESS o cooperatius, una part de la població es troba amb barreres, biaixos i discriminacions vinculades a la classe, la raça i/o el gènere, que generen desigualtats estructurals. Un dels objectius de la Fundació Coop57 és treballar per l'eliminació d'aquestes desigualtats i impulsar la creació de nous projectes d'ESS als quals puguin incorporar aquests col·lectius. Entre aquests col·lectius, podem prioritzar:

- Població migrada
- Dones

1.2 Una experiència pràctica i prova pilot: el projecte Lliures

En aquest àmbit de treball de la Fundació que és la lluita contra la pobresa, l'exclusió social i les desigualtats, també s'ha materialitzat en el Projecte Lliures, que des de finals de 2016 i mitjançant la captació de recursos i la recollida d'aportacions econòmiques, finança projectes de transformació social en un context d'emergència que ens configura com una de les societats més desiguals d'Europa. Aquesta iniciativa per a l'articulació d'un fons econòmic de solidaritat en la lluita contra la pobresa, l'exclusió social i les desigualtats està impulsada conjuntament amb Òmnium Cultural i la federació ECAS (Entitats Catalanes d'Acció Social). Per a la millora de la coordinació Fundació / Cooperativa s'expressa la necessitat que un membre del Patronat s'incorpori al Comitè de Direcció de Lliures, atenent a més al fet que el conveni obliga que en aquest comitè participen dos membres de Coop57 i actualment hi ha una vacant després de la jubilació de Ramon Pascual. [Les memòries de Lliures 2017 i 2018 són públiques i estan a la vostra disposició]

2. Facilitar el finançament de nous projectes de l'ESS

Una de les prioritats de Coop57 és finançar nous projectes d'ESS. No obstant això, un dels obstacles als quals cal fer front és l'alt risc que impliquen. En els casos de projectes i entitats consolidades i/o amb diversos anys de trajectòria, tenim un acumulat històric per poder analitzar la seva viabilitat i la seva solvència, els seus punts forts i els seus punts febles. Però en les de nova creació només es disposa d'un projecte, un pla de negoci o un pla de viabilitat, però tot està per demostrar: la sostenibilitat econòmica de l'activitat desenvolupada, la capacitat de gestió de l'equip impulsor, la durabilitat viable, etc. Per això, una de les tasques de la Fundació Coop57 serà contribuir a articular fons locals que permetin compartir riscos en el finançament de nous projectes d'ESS.

3. Promoure la revitalització del món rural en clau d'ESS

L'àmbit rural està afectat per processos creuats que l'estan transformant: processos de despoblació i d'abandó de formes econòmiques i de vida pagesa i camperola tradicionals, processos de terciarització i turísticació agressius amb el medi natural i que generen ocupacions estacionals precaritzades, avanç de la producció agroalimentària intensiva, desequilibri social i ecològic, etc. La promoció de projectes de revitalització d'entorns rurals basats en l'ESS, la sobirania alimentària i models de producció agroecològics –ja clarament presents en alguns projectes finançats per la cooperativa– és clau i transversal per mantenir l'equilibri territorial i que l'ESS no sigui només un moviment d'entorns metropolitanos. No obstant això, és un mitjà que, per les seves especificitats i la seva fragilitat, requereix suports específics. Per aquests motius, és una de les línies de treball de la Fundació Coop57.

4. Lluita contra la precarietat: Fons de Lluites Laborals Populars

Les lluites obreres autònomes formen part dels orígens de Coop57 i del cooperativisme autogestionari. I justament quan complia el seu 20è aniversari, Coop57 va donar suport amb préstecs solidaris la caixa de resistència de la vaga de les escales de les subcontractes de Movistar. Una altra de les línies de treball de la Fundació Coop57 és articular i gestionar un Fons econòmic de suport a lluites laborals de col·lectius precaritzats que comptin amb la complicitat de moviments socials (com per exemple, els riders, les kellys o les treballadores de les falses cooperatives càrnies).

5. Transició energètica socioecològica: Germinador Social

El Germinador Social és un concurs per estimular la creació de models socials innovadors amb l'objectiu de promoure nous agents locals per a la transició energètica. Pretén incentivar projectes dins de l'economia social i solidària en l'àmbit de les renovables i l'eficiència energètica, que contribueixin a la democratització de l'energia i l'apoderament de les persones usuàries. Sorgeix de la voluntat de Som Energia i de la Fundació Coop57 de cooperar per al canvi de model energètic i social.

6. Reflexió, debat i difusió: dedicar temps a pensar

La reflexió i el debat entorn al que estem fent el conjunt de l'ESS i dels moviments socials que treballen per un canvi de model econòmic, social i mediambiental és una altra de les línies

estratègiques de la Fundació Coop57, així com contribuir a difondre seus plantejaments i les seves pràctiques. Aquesta línia es pretén impulsar, fonamentalment, mitjançant la proposta d'edició d'una publicació anual que operi en un triple àmbit: a manera de memòria del que s'ha fet, a manera de debat sobre allò que fem i a manera de anticipació dels reptes que ens queden per davant. Edició amb veus diverses, entrevistes, perspectives i infografies que posin en valor i despleguin les filosofies cooperatives. A més, cal recordar que després de 25 anys Coop57 disposa d'un acerb i una base documental extraordinàries per a la investigació social sobre projectes i experiències orientades a la transformació i l'emancipació social.

D. Estris i eines disponibles

Aquestes línies estratègiques es poden dur a terme donant suport a projectes i iniciatives mitjançant diferents tipus d'eines:

- Donacions econòmiques a fons perdut
- Aportació de garanties a préstecs concedits per entitats de finances ètiques i cooperatives
- Bonificació d'interessos concedits per entitats de finances ètiques i cooperatives
- Promoure sinergies entre entitats i donar suport a la transmissió de coneixement perquè projectes i experiències interessants es puguin replicar
- Finançament de l'acompanyament
- Finançament de caixes de resistència
- Organització d'activitats pròpies de la Fundació

Algunes d'aquestes línies, per fomentar la intercooperació i multiplicar recursos i impacte, podran desenvolupar conjuntament amb altres entitats associatives i de l'economia social i solidària. Per facilitar la comprensió de les activitats que desenvoluparà la Fundació Coop57 pot ser útil utilitzar una taula matricial.

Línies estratègiques	Tipus d'activitat							Forma de desenvolupament
	Donacions econòmiques a fons perdut	Aportació de garanties	Bonificació d'interessos	Finançament de l'acompanyament	Promoure sinergies entre entitats / Replicar experiències	Finançament de caixes de resistència	Organització d'activitats pròpies	Conjuntament amb d'altres entitats
Facilitar la incorporació a dinàmiques d'ESS de col·lectius desfavorits o vulnerables	X	X	X	X	X			
Facilitar el finançament de nous projectes de l'ESS		X			X			
Promoure la revitalització del món rural en clau d'ESS	X		X	X	X			
Lluita contra la precarietat: Fons de Lluites Laborals Populars						X		X
Transició energètica: Germinador Social			X					X
Lluita Contra la Pobresa i la Desigualtat: Lliures	X		X	X				X
Reflexió, debat i difusió							X	

E. Fonts de captació de recursos

Es preveuen les següents fonts de captació i obtenció de recursos

Donacions

- El Patronat haurà d'acceptar totes les donacions. Vetllarà especialment i debatrà les donacions de persones físiques a partir dels 6.000 euros, i respecte a les entitats a partir dels 15.000 euros, en ambdós casos en còmput anual.
- En donacions a partir de 3.000 euros s'estudiarà si podria ser requisit previ ser sòcia de la cooperativa per poder fer donacions a la Fundació. En donacions de quantia inferior es fomentarà que les entitats o persones donants siguin sòcies de la Cooperativa.
- Es prioritzaran les donacions de la base social de la Cooperativa Coop57 (capil·laritat). S'establirà l'objectiu d'aconseguir donacions estables periòdiques.

- Es faran crides anuals (o periòdiques) per aconseguir aportacions mínimes de "X" euros i màximes de "I" euros, fomentant la capillaritat. Les eventuales campanyes –sempre excepcionals– per aportacions d'import elevat només ho seran per a projectes concrets.
- Es podran acceptar donacions de "grans donants" per poder captar recursos d'entitats que s'extingeixin.

Fons d'Educació i Promoció Cooperativa

Es tractarà de fomentar que cooperatives donen part del seu fons d'educació i promoció per a costejar les línies de treball de la Fundació.

Ingressos vinculats amb l'activitat financera de Coop57 SCCL

S'estudiarà la possibilitat de proposar a les entitats que reben préstecs de Coop57 SCCL que arrodoneixin, a l'alça, la quotes de retorn dels préstecs de la Cooperativa a favor de la fundació (la cooperativa posteriorment faria el traspàs d'aquests arrodoniments a la fundació). S'agafa com a referència la campanya del centim solidari de Som Energia

(<https://es.support.somenergia.coop/article/239-que-es-el-donativo-voluntario>)

Subvencions

Es planteja la possibilitat d'admetre subvencions dirigides a projectes concrets (mai per costejar l'estructura), sempre que no comprometin la independència i autonomia financera de la fundació.

Ingressos propis

S'estudiarà la possibilitat d'impulsar activitats pròpies de la Fundació que generin ingressos, ja sigui prestació de serveis, edició de materials o coedició de publicacions en les que hi hagi marge econòmic a favor de la fundació.

F. Governança i gestió: algunes idees

Governança

- L'Assemblea de la Cooperativa és la "assemblea" de la Fundació. La Fundació hauria de figurar en l'ordre del dia de les assemblees. Entre Assemblea i Assemblea, els màxims òrgans són el Patronat i el Consell Rector.
- El Patronat de la Fundació és l'òrgan de govern i representació de la fundació a partir dels mandats de l'assemblea de la Cooperativa. El Patronat de la Fundació ha d'integrar, com a mínim, un membre de cada secció territorial de Coop57 SCCL.
- El Patronat ha de tenir una relació fluïda amb els diferents òrgans de la Cooperativa, Consell de Secció i Consell Rector. La Fundació ha de figurar en els ordres del dia d'aquests òrgans.
- S'ha de fomentar la participació estable i en xarxa.
- Es preveuen reunions trimestrals per part de Patronat.
- Es proposa establir un Consell Assessor format per persones de diferents àmbits ciutadans i socials tinguin com a finalitat "espavilar" a la Fundació, de caràcter consultiu i semestral, que aculli persones i sensibilitats dels distints moviments socials d'arreu de l'Estat.
- Es proposa un nou rol –més dinàmic, més actiu, més estable, més implicat– del Patronat i la redacció conjunta d'un pla de treball i un estimació de pressupost econòmic per a l'Exercici 2019-20. Aquesta nova dinàmica ha de saber incorporar el treball voluntari d'altres sòcies i sòcies per no recarregar espais i persones ja saturats i per pluralitzar la Fundació.

Gestió

- La Fundació no ha de tenir estructura de persones pròpia. La gestió de la Fundació ha de ser assumida mitjançant la fórmula de facturació per prestació de serveis per l'equip tècnic de Coop57 SCCL i / o per alguna altra entitat de ESS. (En aquest punt, l'Equip Tècnic discrepa: manté el principi rector bàsic -l'important és la relació directa i orgànica entre Cooperativa i Fundació- i considera indistinta la relació laboral, més encara quan la Fundació es sustenta sobre la implicació de treballadors i treballadores).
- Cal acabar amb la provisionalitat actual d'una Fundació que no compta amb els recursos humans necessaris per desenvolupar la seva activitat i que desenvolupa la seva activitat amb hores de dedicació de part de la plantilla de la cooperativa * 1. L'actual situació no és sostenible i pivota sobre una plantilla massa carregada.

- La plantilla de Coop57 SCCL, amb l'activitat actual i en previsió de major activitat futura, no podrà assumir la gestió de la Fundació. Hi ha diverses persones de la Cooperativa que ja treballen per a la Fundació, però si augmenta l'activitat serà necessari dedicar-li més hores, si cal amb una nova contractació (que costejaria la Fundació mitjançant la fórmula de prestació de serveis de Coop57 SCCL i / o alguna una altra entitat de ESS). En la mesura que augmenti l'activitat caldrà alguna mena de figura coordinadora.
- Han de quedar clars els termes de la col·laboració. Es definirà el temps que l'equip tècnic de Coop57 SCCL dedica a la Fundació. Ha de ser coneguda i transparent. L'estructura professional garantirà el flux d'informació entre la Cooperativa i la Fundació.
- S'elaborarà un pla de treball, concretant les diverses tasques i preveient mecanismes per al seu seguiment.
- La Comissions Social i Tècnica de la Cooperativa poden donar suport a la Fundació, amb l'objectiu d'integrar més l'activitat de la Cooperativa i de la Fundació i no duplicar comissions.

G. Principals conclusions i esbós de cronograma

El Grup de Treball proposa, després del debat a les assemblees de les diferents seccions territorials, definir un pla de treball ambiciós, serè i sensat –en base a les conclusions anteriors– que sigui traslladat al Consell Rector abans de l'estiu de 2019. El relançament de la Fundació podria arrencar la propera tardor i fer-lo coincidir amb el 25 aniversari del naixement de Coop57 el 2020, a l'efecte de visibilització i empoderament.